

Indringend, maar op verkeerde plek

RECENSIE

Abbie Chalgoum in de theatervoorstelling 'Ik Blijf Bij Je' met op de achtergrond een kinderfoto van hemzelf.
© BEN VAN DUIN

Door Ronald Colée

Het is de meest aangrijpende scène: de vader van Abbie Chalgoum die de wreef van zijn zus Latifa met een gloeiende vleesspies bewerkt, omdat ze niet rechtstreeks vanuit school naar huis is gelopen, maar met haar vriendinnetje Bouchra als collectant voor Unicef langs de deuren is gegaan. Je krijgt er als toeschouwer acute moordneigingen van. Wetende dat zich dit voorval hier gewoon achter een voordeur in Nederland heeft afgespeeld. Zonder dat iemand ingreep. Gebrandmerkt als een koe.

Zeven vinkjes

Ik Blijf Bij Je is de zeventig minuten durende theatervoorstelling over het leven van Abbie Chalgoum. Een monoloog, gebaseerd op de gelijknamige biografie waarin de op het oog perfect ingeburgerde Marokkaan onthult hoe hij heeft geworsteld met het opgroeien in twee schier onverenigbare culturen. Die, hoe hij ook zijn best deed om erbij te horen, voor de Nederlanders toch 'die knuffelmarokkaan' bleef en gelijktijdig door de eigen Marokkaanse

gemeenschap als een verkaasde werd weggezet. Een worsteling die diepe sporen in het leven van de Venlonaar heeft achtergelaten. Kindermishandeling, huiselijk geweld, depressie, angststoornissen, drankverslaving, zelfmoordpogingen en migratieachtergrond. De 43-jarige acteur die tegenwoordig met vriendin en kinderen in Haarlem woont, noemt de zeven trefwoorden op het scherm achter hem met enig sarcasme de zeven vinkjes die hij achter zijn naam kan zetten.

Dit is een verhaal over de kleine Abbies van toen en voor de kleine Abbies van nu. Om hen mijn leed te besparen

Abbie Chalgoum, acteur

„Of zijn het de zeven kruisjes die ik heb moeten dragen?“, vraagt hij aan de toeschouwers in de Maastrichtse Bordenhal, verwijzend naar zijn rol van Jezus in de Passiespelen van Tegelen in 2015. Om ze daarna meteen gerust te stellen: „Het gaat goed met me. Deze voorstelling gaat vooral over hoe het zover heeft kunnen komen. Over waar ik vandaan kwam en waar ik terecht kwam. Een verhaal over de kleine Abbies van toen en voor de kleine Abbies van nu. Om hen mijn leed te besparen.”

De rol van Jezus

Hij vertelt het verhaal over een Marokkaans jongetje dat op vierjarige leeftijd van Marrakech naar Venlo verhuist. Al op jonge leeftijd in de Venlose Revue meespeelt, leraar economie wordt aan het Valuas College, de scepter over De Vaegers in Venlo zwaait als prins carnaval, het tot de kandidatenlijst van de PvdA weet te schoppen en de rol van Jezus toebedeeld krijgt in de Tegelse Passiespelen. „Alles om er maar bij te horen.” Zo begint de voorstelling met Chalgoum die naar zijn prinsenfoto staart, terwijl hij Euveral leet gelök verborge van Ben Verdellen meezingt. Om na een keiharde overgang te vertellen hoe hij een jaar later met bloeddoorlopen ogen in zijn eigen braaksel tussen de lege flessen drank en pillendoosjes ontwaakt, na zijn eerste zelfmoordpoging.

Het knappe van *Ik Blijf Bij Je* is dat Chalgoum zichzelf nergens overschreeuwt, terwijl dat gevaar wel op de loer ligt met wat hij – van zelfhaat tot racisme – allemaal heeft moeten doorstaan. Zo houdt hij het publiek een spiegel voor hoe grappen over Marokkanen, hoe onschuldig bedoeld ook, er bij hem in hebben gehakt. Ondanks dat iedereen in zijn omgeving ervan uitging dat ‘die perfect geassimileerde Abbie’ die ‘wel kon hebben’.

Een tweede valkuil waar hij niet intrapt, is dat hij er geen wij-zij-strijd, allochtonen versus autochtonen, van maakt. Zo schuwt hij het ook niet de Marokkaanse gemeenschap kritisch te benaderen.

Tekstvast

Een derde compliment dat Chalgoum in zijn zak mag steken, is dat hij als niet professioneel opgeleid acteur zijn emoties goed in bedwang weet te houden – ondanks de soms heftige passages – en zeventig minuten lang tekstvast is.

Dat is voor een belangrijk deel te danken aan regisseur Michel Sluysmans van Toneelgroep Maastricht. Met het simpele maar ingenieus bedachte wisselende vloerkledendecor en de ‘muur’ met projecties van decorontwerper Michiel Voet heeft hij een esthetisch en ethisch prachtige vertelvorm gevonden.

De vraag die beklijft is echter of een theater waar 95 procent van de toeschouwers van autochtone afkomst is, de meest geëigende plek is voor deze voorstelling. Want wil je zoals Chalgoum hoopt een zaadje van gedragsverandering planten, dan heb je met het autochtone deel slechts de helft van het probleem te pakken. En of die andere helft zit te wachten op Chalgoums verhaal is nog maar zeer de vraag.

De enige manier om dat te bewerkstelligen lijkt voorstellingen in het onderwijs. Wat Chalgoum na zijn theatertournee ook voornemens is te gaan doen. Laten we hopen dat deze voorstelling daar een verplicht onderdeel van het vak maatschappijleer wordt.

Info: www.toneelgroepmaastricht.nl

Gezien:Ik Blijf Bij JeDoor:Abbie ChalgoumWaar:Bordenhal MaastrichtNog te zien:t/m 27 nov. ; 30 nov. t/m 2 dec. Maaspoort Venlo

ãããø